

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 1 kor. 50 Hll.
 Negyedóra . . . 3 . . . Negyedóra 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Legyenek egymásé.

Az egész világ újra tárgyalja gróf Keglevich Mattasich és kóburgi Lujza hercegasszony ügyét az újabb szökés alkalmából — és a bécsi hiradások szerint Bécsben még most is az üldözésre gondolnak. Miért? Nincs semmi szükség a botrány folytatására. Hiszen a nyilvánosság már megelégette a botrányokat. Vagy talán a Habsburg-családnak van szüksége reá?

Ez a „felséges“ botrány a tetőpontjára ért már. Tovább hajtani esztelenség volna. Utóvégre is mi van abban, ha Kóburg Fülöp herceg feleségét elszereti valaki? Semmi. Az ilyesmi mindennapos dolog. Ha a „felséges“ Kóburg Fülöp szereti el „alsóbb rendű“ halandó feleségét, nem fogja üldözőbe senki. Természetes dolognak találja mindenki. Hogy most „ő fenségével“ esett meg a dolog, ez tökéletesen az igazság rendje szerint van. A felséges ur ezt bizonyára meg is érdemelte, mert hiszen nemcsak szatocsnek és irnoknek akadnak a világon, akik a férjeik bánásmódját türni nem tudják, hanem hercegnék is. Ez pedig jól van így.

Az igaz, hogy ez botrány, de ez

végzetszerű. A végzet utjába állani pedig nem tanácsos. Sokkal jobb és előkelőbb családokban is megesett már ilyen botrány, sőt nagyobb is és a világ forgása nem állott meg. Augustus külön uralkodó volt bármelyik mostaninál, hatalma is több volt és még se tudta megakadályozni, hogy Livia leánya ne a legutolsó legyen a római utczalányok közt.

Már pedig a Lujza eseténél feltétlenül tisztességesebb e helyzet. Hiszen az ő tetteinek alapja a legtisztább forrásból fakadt szerelem. Teljesen érthető, hogy utálja azt a veres krumpi-orru herceget és csak végtelen tisztesség érzetére vall, hogy hamarabb a faképnél nem hagyta, pedig megérdemelte volna.

Már most kitelt a szenvedés pohara, Mattasich ártatlanul szenvedett négy évi börtönt, szerelmese pedig hat esztendői fogságot, amelyet az emberi jogok arczucsapásával mért rá a felséges — család.

Eddig és netovább. Eleget szenvedtek már mind a ketten. Két, amugy is tönkretett embernek az élete utolsó éveit nem szabad megölni a családi ostoba hagyományokkal. Ehez már a világnak is köze van.

Ha bünös volt a két szerelmes, megbünhödött érte mind a kettő. Legyen vége a szenvedésnek. Egyesüljenek legalább a mindenható szerelem szent frigyében életök alkonyán, akár ártatlanok, akár bünösök. Bár az én szívem azt dobogja, hogy büntetlenek azok, akik így tudnak szeretni és dacolni a hatalommal.

Rostkowicz Arthur.

Lujza hercegnő szökése.

Tul vannak már a veszélyen.

Lujza hercegnő szökése nem okozott olyan nagy szenzációt, mint mindenki várta volna. Az egész közönség kíváncsisággal most a hercegi férjre függeszti a szemét. Az bizonyára nem lesz sem elnéző, sem könyörűletes, hanem, ha csak a legkisebb jogczimet is találja reá, bizony elfogatja hűtelen feleségét s legyen bárhol is: erőszakkal hazahozatja.

Kóburg Fülöp hercegnek, ez eltökélt szándéka. A szándéktól a valóságig azonban nagy ut van. Először meg kell találni a szerelmes párt, ami nem lesz valami nagyon könnyű feladat, mert a szökés nyomravezető szálait annyira ő szakasztálták, hogy a legkőrmönfontabb detektívész is eltévelyedik rajta.

Fülöp, a dühöngő férj.

Bachrach dr. udvari tanácsos, Kóburg Fülöp herceg jogi képviselője pénteken dél-

Urásima, a halász.

Japán mese Raché után.

Sok, sok esztendő előtt történt, hogy a japán tengerparton egy fiatal halász lakott, kinek neve Urásima volt. Mint szorgalmas, derék munkásember naponkint kiment a tengerhez, kivetette hálóját és ott üldögélt mellette virradattól napnyugtáig. S ekkor megesett vele egyszer, hogy szép, rendkívül nagy teknősbéka akadt meg a hálóban. A teknősbékák pedig, mint tudvalevő dolog, ezer esztendeig is eléldegélnek. Urásima tehát így gondolkozott magában:

— Én éppugy halat is ehetem ebédre, mint teknősbékát. Sőt a hal talán jobban is ízlik. Minek öljem tehát meg szegény állatot, mikor az még 999 esztendeig nyugalmasan élélhet? Nem; ezt a kegyetlenséget nem követem el.

És e szavakkal a teknősbékát be is dobta megint a tengerbe. Azután kinyújtózott csónakjában, hogy aludjék. S mialatt aludt, gyönyörű, bűbajos szép fiatal leányzó kelt ki a habokból, aki bemászott csónakjából és imigyen szólott hozzája:

— Én a tenger istenének leánya vagyok és atyámnál lakom a sárkánypalotában ott tul a tengeren. Amit az imént fogtál, nem teknősbéka volt, hanem én magam. Atyám, a tenger istene elküldött, hogy kipróbáljalak, vajjon jó és jámbor ember vagy-e, vagy sem. Ha akarsz, most feleségül vehetsz engem és ezer évig zavartalan boldogságban élhetünk, a sárkánypalotában — ott tul a tengeren.

Urásima kezébe vette az egyik evezőt, a csodaszép istenkisasszony fogta a másikat és így sok-sok napon és éjen át eveztek, míg végre elérkeztek a tenger istenének nagyszerű, fényes kastélyához. A kastély falai korallból voltak és a fák levelei úgy fénylettek, mint a smaragdok és rubintok. A halak pikkelyei ezüstből voltak és a sárkányok farka ragyogó szinarany volt. És mindezen megérhetetlen kincsek ura most Urásima lett, aki boldogan és megelégedetten élt a tenger istenének bűbajos leányával a remek, pompás nagy kastélyban.

De egy verőfényes tavaszi reggelen Urásima csak így szólott feleségéhez:

— Oly boldog és megelégedett vagyok

melletted, édes kis feleségem, hogy azt ki sem bírom mondani. De már hosszú idő óta nem láttam szüleimet, testvéreimet. Engedd meg, hogy fölkeressem, hogy meglátogassam őket.

— A szívem úgy összeszorul az aggodalomtól, ha te elmész — felelt a gyönyörű asszony. De ha már mindenáron az a kívánságod, vidd el magaddal ezt a kis szekrénykét is. Hanem figyelmeztetek, vigyázz, hogy föl ne nyissad azt. S ha mégis megteszed, soha többé viszont nem láthatjuk egymást.

Urásima megígérte, hogy soha se fogja kinyitni a szekrénykét. Aztán elbucszott könyvet hullató feleségétől és csónakjába szállott. Sok sok napon, sok-sok éjjelen át kellett megint eveznie, amíg végre szerencsésen elérte hazája partjait. De itt minden olyan idegennek, olyan megváltozottnak tűnt fel előtte. Két férfit is pillantott meg a tenger mellett, kiket sohasem látott azelőtt. Ezekhez fordult és kérdezte:

— Nem mondhatnátok meg nekem, hol van Urásima halászgunyhója?

— Urásima? — felelte álmélkodva a

Iskola öltönyöket
 legczélszerűbb vásárolni **Gerő E.**

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében,
 mert legjobbat tartja és olcsóbb mint bárkinél
 másutt. DEBRECZEN, piacz-utca 47., a Dreher
 sörcsarnok és a Hungaria kávéház között.

előtt táviratozta meg a hercegnő szökését. A hercegi férj, aki Ebenthalban végezte kuráját, a fürdőhely parkjában vidám társasággal sétálgatott, mikor a sürgönyt kézbesítették.

Kóburg Fülöp, aki a nélkül is nagyon ideges ember, mikor a táviratot elolvasta, annyira indulatba jött, hogy megtántorodott s ha a mellette állók karjaikban fel nem tartják, földre zuhan.

A herceg ekkor erőt vett magán, bár homlokán az erek ki voltak dagadva, nyugodtan zsebre vetette a táviratot és így szólt:

— Kissé kellemetlen hírt kaptam. **Nem titkolom el, hiszen holnap az egész világ neveini fog rajtunk.** Az asszony megszökött Elster fürdőből!

Gróf Stahremberg, ki a hercegnek hi zalmassa és barátja, megkérdezte:

— S vele van az az ember is?

A herceg rettentő indulatba jött erre a kérdésre. Nem fékezte többé magát, hanem hadarva és kiabálva mondta:

— Bizonyos, hogy vele. Egy gyékényen árult mindig avval a bittanggal! No de jól van. Azt mondhatom önöknek, hogy utoljára vannak.

Ezzel a herceg sarkon fordult s a társaságot elhagyva, szobáiba vonult, hogy azonnal Bécsbe utazzék.

Hogyan történt a szökés.

A detektívek, akik Elster fürdőbe utaztak, hogy a nyomozáshoz szükséges adatokat megkaphassák, nyomról-nyomra megállapították Lujza hercegnő szökésének részleteit. Ezek szerint a szökés a következő képen történt:

A szökés minden részletét maga Lujza hercegnő határozta meg és a **részleteket aztán tudatta Mattasichsal.** Valószínűleg a cigánprimás volt a közvetítő, a kivel a hercegnő többször társalgott magyar nyelven, míg környezete kérdezősködéseire azt felelte, hogy csupán csárdást rendelt meg nála. A nyomozás ebben az irányban újat kideríteni nem tudott.

Szerdán éjjel a hercegnő későn tért aludni s szokása szerint magára zárta az ajtót. Megvárta, amíg mindenki elalszik, azután magára vette ékszereit, 5000 márká készpénzt, amelyet kis úti táskába a leg

két férfi. Annak bizony most már vagy négyszáz esztendeje, hogy a halászatnál vízbe fult. Atyja, testvérei, azok gyermekei és unokái is mind, mind régen meghaltak. Gynyhója is egészen összedőlt és széjjelmállott azóta.

Ekkor tudta Urásima, hogy a tenger istenének kastélya korallfalaival és rubin-gyümölcseivel és szinarany-farku sárkányai val a Tündérország, hol egy nap olyan sokáig tartott, mint a földön egy esztendő. És ekkor igen-igen elszomorodott. Bubánatában, hogy már nem láthatja viszont atyját és anyját és testvérét, nem gondolt csodaszép feleségének intésével. Kinyitotta a szekrénykét és nagy, hófehér felhő képződött körülötte, mely messze a tengeren túl terjedett. És most észrevette, hogy egyszerre szakálla is rendkívül hosszú lett s oly fehér, mint a hó. Végigsimított kezével előbb még viruló arcán és érezte, hogy most öreg és petyhüdt, ráncos és beesett. Még egyszer nagyot lélekzett és aztán holtan esett le a sárga homokra.

Szeredai Károly.

szükségesebb fehérneműek közé tett, azután társalkodónője szobáján keresztül, aki mélyen aludt, átmenve, az udvarra ért. A portás, aki saját bevallása szerint elaludt, nem vette észre, mikor a főkapun keresztül eltávozott, de egy tejeskocsin ülő ember aki a szálloda előtt éjszaka három óraker elhajtott, látta, hogy egy elegáns öltözött asszony, kezében kis kézi táskával, átsietett a téren, amelynek végében egy kocsi várakozott. Aki a jelenetnek önkénytelen tanuja volt, még látta, amint a zárt kocsi ajtaja megnyílt s egy férfi ugrott ki belőle, aki az elegáns nővel (amint bebizonyul: a hercegnővel) pár pillanattal hevesen beszélt, azután mindketten beszálltak és a kocsi, mely gummikerekű volt, gyorsan továbbhajtott. Hogy utjokat merre vették: nem tudja. Miadzezből látható, hogy a szökés, illetve szöktetés nem automobilon történt, mint először hitték, hanem kocsin, melynek zajtalan volta tervet még jobban elősegítette.

Lujza hercegnő Párisban.

Bécsből jelentik: Kóburg Fülöp herceg tegnap délután Bécsbe érkezett, s szokása ellenére az „Imperial” szállodában szállt meg, holott tudvalevőleg a hercegnék Bécsben saját palotája van. Ezt a herceg a feltűnés elkerüléséért teszi, hogy olyan emberekkel érintkezhessek, akik jó tanácsot adnak neki. **A délelőtti folyamán különben a herceghez tudósítás érkezett párisi megbízottjától, hogy a hercegnő Mattasichsal ma hajnalban odaérkezett.** Egy külvárosi szállodában szálltak meg, melyet francia magán detektívek kísérek figyelemmel.

Akik a hercegnőt látták, azt mondják, hogy rendkívül sápadt és szemei ki vannak sirva. Szobájából percze sem megy ki s Mattasich, akinek eltűnt arcáról az erőlyes kifejezés, szintén nagyon komor.

Az aljas boszu.

A portást, aki Elster-fürdőben, aki abban a szállodában volt alkalmazva, ahol Lujza hercegnő lakott, letartóztatták. Bebizonyult ugyanis, hogy a hercegnő megvesztegette s alvást tettette, Lujzát engedte menekülni. A nyomozással megbízottak különben még azt is gyanítják, hogy Gebaur-kisasszony teájába álomport kevertek, mert másképp teljesen érthetetlen, hogy hogyan tudott a hercegnő annak szobáján keresztül menni észrevétel nélkül. A társalkodónő ugyanis igen éber alvó, de azon az éjszakán nagyon mélyen aludt s reggel erős fejfájást érzett. Ebből azt gyanítják, hogy a szolgaszemélyzet közül többen is meg voltak vesztegetve.

Az udvar és a szökés.

Bécs. szeptember 2. A főudvarmesteri hivatal ma reggel Zürichből távirati értesítést kapott, hogy Kóburg Lujza hercegnőt Mattasich-Keglevich és egy másik ur kíséretében Zürich mellett egy faluban látták. E szerint immár biztos, hogy a szökevények Svájcban vannak. Kóburg Fülöp herceg ma reggel Bécsbe érkezett és ma délelőtti hosszú tanácskozást folytatott jogtanácsosával dr. Bachrach ügyvédrel és a hercegnő volt társalkodónőjével, Gebauer kisasszonnyal. A királyi család körében a hír valóságos konsternációt keltett. **Mária Valéria királyi hercegasszony a hir hal-**

latára ájulási rohamokat kapott. Magát a királyt is óriási felizgatta az eset; még tegnap este Bécsbe érkezett és ma reggel a főudvarmester részletes jelentését hallgatta meg. A családi tanácskozás eredménye az, hogy a hercegnőt mint önmagával nem rendelkező szökött elmebajost fogja Svájcztól kikérni, **ellenben Mattasich-Keglevich ellen nem tesznek semmiféle lépést.**

Mi az ujság?

Hét esztendő testvérgyilkos. Vujkovich Szvetozár pancsovai fogházfelügyelő künn volt családjával a szőlőjében. Két gyermeke, a hét éves Radivoj és a három éves Mileva a csösz kunyhójában játszadozott. Radivoj ráakadt a csösz fegyverére és babrálni kezdte. Játékközben ráfogta testvérkéjére a fegyvert, amely egyszerre elsült s a leányka holtan rogyott össze.

Gyilkos szerelem. Nagy-Barcsán véres szerelmi tragédia játszódott le tegnap. Herpent Ábrahám gazdálkodó felesége bal-tával agyonütötte az urát féltékenységből. A csendőrség letartóztatta a gyilkos asszonyt.

Rejtélyes gyilkosság. Megrendítő gyilkosság történt hétfőn éjszaka Csánád-Apácza község határában levő Gulácsi pusztán. Gáspár János béresgazdát, ki a jószág közelében feküdt a szin alatt valamelyik haragosa fejszé-vel agyonütötte. Fején több seb tá-
tong. Mire reggel az arrajárók észre-
vették már halott volt. Holtteste mel-
lett papírlapra a következő kusza vo-
násokkal írt sorok olvashatók: „ha te
nem tudtál 2 évig megölni, hát meg-
öltelek én”. Más nyomot nem hagyott
maga után. Eddig a csendőrségnek nem
sikerült semmit sem felfedezni, bár a
nyomozást a legnagyobb erőlylyel foly-
tatja Despit János csendőrőrmester.

25.000 koronát egy kutyaért. Mils angol kutya kereskedő „Heuth Baronet” című buldogját, a mely már 150 kiállítás-
son nyert jutalmat és díjakat, a Goorg Gould
amerikai milliomosnak 25000 koronáért el-
adta. Még ilyen hatalmas összeget kutyaért
nem fizettek, mióta világ a világ.

Az anyósát lelőtte. Karloviczán Almos munkás családi perpatvar miatt az anyósát lelőtte, a feleségét pedig súlyosan megsebesítette, azután pedig önmagát lötte agyon.

Olvasóink rovata.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapjában bár több ízben olvas-
tunk panaszos cikket az alábbi tárgyban,
mégis, amennyiben annak mindeddig semmi
foganatja nem volt: a dolgot újból és mi
is szová teszünk.

Ugyanis általános panasz tárgyát ké-
pezi a debreczeni főpostánál még ma is
érvényben lévő az a mai kívánalmaknak

ZÁDOR LAJOS női ruha készitési műtermében
elsőrendű gyakorlott varrónők
felvétetnek.

meg nem felelő ósdi intézkedés, amely szerint a táviratok az emeleten kijelölt helyiségben vétetnek fel, még pedig egy nagyon légvonatos helyiségben, a hol a kis ablak kinyitásokor a légáram szárnyára veszi a letett sürgönylapot s ha még hozzá egy kis szelecske is mozog a légürben, ami nélkül pedig Debreczenben ritka nap vagyunk el, úgy akkor nemcsak a papirlapot veszi önkénytelenül odább, hanem az ember idegzetét is próbára teszi s ha véletlenül a jelenlevők valamelyikének reumatikus baja nem is van! . . . : no hát ezt tessék ott kipróbálni . . .

Ennélfogva szerfelett nagy figyelmetlenséget és kiméletlenséget tanusít a posta intézmény a forgalmat csináló s a jövedelmet hozó közönséggel s közelebről pedig azokkal az embertársainkkal szemben, a kikre nézve az emelet-járás nagy nehézséggel jár, vagy épen lehetetlen, s nem kis mértékben teszi kockára saját hivatalnokainak a testi épségét is, ami pedig az államhatalomnak célja éppen nem lehet.

S ámbár meggyőződhetett arról a tényleg fennálló körülményről a nagyvárad tekintetes posta és távirada igazgatóságának itt elég gyakran megjelenő egyik másik kiküldöttje: mégis e bajon segíteni senki sem akar.

Ismételten felhívjuk tehát az illetékes tényezők figyelmét erre a tarthatatlan állapotra s kérjük, hogy a debreczeni főpostánál is éppen úgy, mint minden nagyobb városban, a távirada felvételre a földszinten jelöljön ki alkalmas helyiséget, a honnét vagy felhúzó készülék útján, vagy más egyéb alkalmas módon jutnának a táviratok a gépterembe.

E felszólalásnak eredményét bizton várjuk, mert a felettes nagyvárad posta-távirada igazgatóság mindenre kiterjedő gondosságától megszoktuk, hogy a közönség panaszai mindenkor megszívlelés és körültekintő elbánás tárgyát képezik s az orvoslás iránt szükséges lépések megtétele soha el nem marad.

Ugy legyen! Több városi polgár.

Gyilkos kisbíró.

Régi haragosát agyonverte a börtönben.

Nagy izgalmat keltő esemény történt a napokban a biharmegyei Dobzsa községben. A múlt héten nagy betörés történt Bartos Márton odaváló lakos házában.

Gyanu merült fel Bucz György nevű ember ellen. A gyanu az ottani községi kisbíró, Vuk Illés jelentése alapján merült fel, miért is a csendőrség bekísérte Buczot a községi börtönbe.

Későn volt már, amikor Buczot bekísérték a csendőrök. Ott Vuk Illés őrizetére bízták. Vuk alig várta, hogy a csendőrök eltávozzanak a község-házáról s miután neki régi haragosa volt a letartóztatott ember, bement hozzája s ólmos bottal kezdte verni a tehetetlen embert, akit verés közben véletlenül vagy szándékosan — ezt a további vizsgálat fogja kideríteni — halántékon ütött, Bucz ettől az ütéstől összeesett és rövid vonaglás után meghalt. A kisbíró, hogy bűnét elpalástolja, leoldotta a meghalt ember száját s azzal a börtönben felakasztotta.

Reggel, mikor a csendőrök kiakarták haligatni a foglyot, azt felakasztva találták. Az orvos megvizsgálván a ha-

lottat s miután azon külső sérüléseket talált, közölte azt az előjárósággal, mely rögtön jelentést tett a törvényszéknek.

Elrendelték a bonczolást s ez alkalommal kiderült, hogy a szerencsétlent előbb agyonverték. A helyszínen megjelent alügyész rendeletére Vuk kisbíró letartóztatták. A vizsgálat folyik.

Egyházak és iskolák.

Vasárnapi istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban és imaházakban vasárnap szept. 4-én új kenyéri urvacsora osztás lesz. Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, agendázik Csiky Lajos theol. tanár. Kistemplomban prédikál Biró Ferencz segédlelkész, agendázik Uray Sándor püsp. segédlelkész. Kossuth-utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, agendázik Sáfrány Lajos vallás-tanár. Ispótytemplomban prédikál Szele György lelkész, agendázik Nagy József képezdei tanár. Szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Hajdu Zsigmond püsp. titkár. Csapókerthben prédikál és urvacsorát oszt Kovács János népiak. felügyelő. Homokkerthben prédikál és urvacsorát oszt Rózsa Sándor főisk. pénztárnok, lelkész.

A róm. kath. templomban holnap szept. 4-én, mint mely Pünköszt után 15. vasárnapon délelőtt 6 órakor csendes sz. mise, tartja Ruszka Zoltán. 7 órakor misézik Pák Emil. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár véni sanctét tart a főgymn. növendékei részére. 9 órakor az ünnepélyes nagymise, melyet dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prépost-plébános mond segédlettel, utána Nyári Ignác szent beszédet tart. Háromnegyedtizenegykor véni sancte és sz. mise a Svetits-zárda növendékei és az elemi iskolák növendékei részére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor misézik Szabó István. Délután fél 3 órakor dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prépost-plébános keresztény tanítást tart. 3 órakor lytánia, utána szent olvasó. 5 órakor Rózsa Sándor társulatának, hónapos ájtatosságát végzi dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prépost-plébános szent beszéd-körmenet és lytániával.

Szabadságolt jogtanár. Dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanár szeptember hónapra szabadságot kért, hogy megrongált egészségét helyreállítsa. Az előadásokat Haendel csak október elején fogja megkezdeni.

Alapítványi gyűlés. A Nagy József-féle külföldi tanulmányuttra szóló alapítványt a bizottság szombaton délután 3 órakor fogja odaitélni. A bizottsági gyűlés Kiss Áron püspök elnöklete alatt a püspöki hivatalban fog megtartatni. Ertesztésünk szerint Simon Imre végzett hittanhallgatónak van legtöbb kilátása az alapítvány elnyeréséhez.

Hazaérkezett lelkészek. Könyves Tóth Kálmán és Jánossy Zoltán ref. lelkészek Feketehegy fürdőből visszaértek s hivataluk vezetését átvették.

Hogyan tanul a szegény gyermek? A szegénység már magában nagy baj, mert bármennyire is törekszik társadalmunk a humanizmusra, még mindig nagy gondot ad a mindennapi kenyér. Egy szegény gyermek nem is mer a tudományos kiképzésre gondolni. Elég neki magát kitartatnia. A tanulás még mindig oly drága, oly költséges. Hány gyémánt hull így a porba! Hány Isten adta fényes tehetség marad e miatt parlagon! Örök veszteségére fajunknak és a közjónak. Ily kiváló tehetséget mentett meg most a tudománynak városunkban néhány jó szív. Már tanítója és hitoktatója észrevették a por közt levő gyémánt szemkápázatát fényét. Tanév végén fel is hívták reá a n. váradí gör. kath. püspökség figyelmét. Csakhogy egy kis bibéje volt a dolognak. A gyermek gör. kath. nak ugyan gör. kath. de oláhnak nem oláh, hanem jó magyar.

Kurtács József becstületes neve. Mármost, hogy lehet a n. váradí gör. kat. püspöktől azt kívánni, hogy ő egy magyar fiut kiképeztesse?! Az volna csak a szép! maradjon a porban! Pusztuljon el! Vannak Debreczenben jó szívek, a kik nem így gondolkodnak. Próbát kell tennünk, mondogatták. Hadd lássuk, mire nővi ki magát. S ezzel megkezdődött a mentési munka. Faust Elekné kifizette a szegény gyermekért a felvételi és tandíjat. Ezen kívül ad neki reggelit és vacsorát. Németh Andrásnál a többi sok szegény tanuló közt van ebédje. Vitkó József az igazgató kegyes tanár a szegény tanulók alapjából ellátta ócska könyvekkel. A most bevezetett új tankönyveket megvette neki Mihályovits Jenő gyógyszerész. A szegény kis Kurtács József így lett a mi kegyesrendi kath. főgymnasiumunk növendéke. Vasárnap mikor majd a „véni sanctéra“ megy, ő lesz az egész nagy csoportban a legboldogabb. A szegény mosonő edes anyja, mely naponta százszor meg ezerszer megtörül a könyektől szeméit és áldja azokat a jó szíveket, a kik az ő Jósokájának ezt lehetővé tették.

Az Abeles-féle polgári és elemi leányiskolában (Hatvan-u. 23.) a jövő tanévre való beiratkozások naponta délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—5-ig eszközölhetők.

Az anya bűne.

Fiatal, gyászba öltözött szinpatikus megjelenésű varróleány állott pénteken a budapesti büntetőtörvényszék előtt azzal vádolva, hogy két hetes gyermekét a városligeti tó partjára tette és a véletlenre bízta, hogy vagy éhen pusztul a csecsemő, vagy pedig jóielkü emberek gondozásba veszik és fölnevelik. A leány, Gromm Anna az elnök kérdéseire a megindulástól remegő hangon teleli az általános kérdésekre, hogy tizen-nolc éves, római katolikus, varróleány, edesanyjával, aki teljesen vak, él együtt; az atyja néptanító volt és két évvel ezelőtt halt meg. Azóta varrásból tartotta fenn magát és edesanyját, aki igen csekély nyugdíjat kap.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Leány (szemlesütve): Igen.

Elnök: Látom, hogy egész testében remeg és kissé rozsul van. Üljön le és szedje össze magát, mert a saját érdeke kívánja, hogy őszintén valjón és a bíróság előtt hűen ismertesse a történeteket. Mennyi volt az ön napi keresete?

— Volt olyan idő, mikor öt koronát kerestem, abban az időben azonban, mikor a gyermekem született, heteken át nem kerestem semmit, mert komoly beteg lettem és lassankint mindenem, még a varrógépem is a zálogházba került.

— Ki a gyermek atyja?

— Sebestyén Károly kereskedősegéd.

— Hogy ismerkedett meg vele?

— Két évvel ezelőtt, amikor edes atyám meghalt, hogy a lakbért fizethessük, apró hirdetést tettünk közzé, amelyben udvari butorozott szobát ajánlottunk. Így került hozzánk Károly, akinek megtetszett a szoba és havonként husz koronát fizetett érte. Nagyon jó, tisztességes szobaur volt. Reggel korán távozott és este, mikor haza-jött, anyámnak és nekem feiolvasott az újságból, vagy pedig szépen elbeszélgettünk mindenről.

— Önök külön szobában laktak?

— Nem, mert a lakás csak egy szobából és egy konyhából állott, amelyet spanyolfallal kettéválasztottunk, úgy hogy a konyha fele előszoba volt. Nappal a bérlő szobájában tartózkodtunk, éjjel pedig anyámmal együtt a konyhában aludtunk.

Károly ur ugyan már többször mondta, hogy legalább edesanyám aludjék benn, de én eleinte nem akartam beleegyezni, mert

szegény anyám éjjelenként gyakran annyira rosszul volt, hogy nekem fel kellett kelnem és segítségére lennem, amit nem tehettem volna meg, ha nem a közelemben fekszik, aztán különben sem akartunk a szobaurnak, aki pontosan fizetett, alkalmatlankodni.

— Hát később?

— Később mégis csak kénytelen voltam beleegyezni, hogy anyám a szobában aludjék, mert az orvos figyelmeztetett, hogy a konyha levegője árt a betegnek. Ettől az időtől kezdve felöltözve aludtam ágyamban, hogy minden pillanatban segítségére lehessen anyámnak. Mikor időnkint besiettem hozzá és a beteg elszenderült, a szobaurn beszélgetni kezdett, vigasztalt, lassankint bevalotta, hogy szeret, és amint jobb álláshoz jut, feleségül vesz. Őszintén megvallom, jól esett hallani ezt és magam is vonzalommal voltam Korner iránt, úgy hogy a viszony közöttünk mindbensőbb lett és egy napon anyának éreztem magam.

— Megmondta ezt Kornernek?

— Megmondtam és ettől a percztől kezdve mintha kicserélték volna. Később jött haza, néha csak hajnalban, ideges, roskedvű volt, alig beszélt hozzám és végre azzal állt elő, hogy elköltözik tőlünk, mert az új üzlet, ahol alkalmazták, nagyon messze van a lakásunktól.

— És ön megengedte, hogy távozzék?

— Nem tehettem ellene semmit; összeszedte a ruháit és elment. Csak másnap tudtam meg, hogy nem költözött új lakásba, hanem elutazott a fővárosból és állítólag valahol Németországban tartózkodik, de hogy hol, azt mostanáig sem nyomozhattam ki.

— Mikor határozta el magát arra, hogy a gyermekétől szabadul?

Soha! (kőnyezve). Nagyon, igen nagyon szerettem a gyermeket és nem is gondoltam pillanatra sem arra, hogy megvállok tőle és bizony inkább öngyilkos lettem volna sem hogy ezt megtegyem, ha nem gondolok anyámról, akinek állapota napról napra rosszabbodott, mert az én szerencsétlenségem is emésztette őt. A betegség sokba került, keresetem nem volt és egy órált perczen, magam sem tudom, hogy történt, de gyermekemet elhagytam.

— Két hét múlva azonban önként jelentkezett a rendőrségnél.

— Már tíz nap múlva. Lelkifurdalást éreztem s folyton szegény gyermekemre gondoltam, mert akkor még nem tudtam, hogy jó kezekbe került és annyira aggódtam, annyira vágytam tudni, hogy mi történt vele, hogy végre is nem törődve a saját sorsommal, elmentem a kapitánysághoz, ott aztán elmondtam mindent, úgy ahogy történt.

A perbeszéd megkérdezése után a törvényszék visszavonult és rövid tanácskozás után a büntetőtörvénykönyv 92. paragrafusának alkalmazásával a boldogtalan leányt mindössze két heti fogházra ítélte; ezt a büntetést is az elszenderült vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Az ítéletben a királyi ügyész is megnyugodott és így nyomban jogerős lett.

UJDONSÁGOK.

Az öngyilkos kereskedőseged.

Gyógyíthatatlan betegség miatt.

Ismét öngyilkosság esett városunkban. Az öngyilkos fiatal gyerekmber, aki előtt a pálya állt — és ő kitért

előle. Az ifjúkori bűnök áldozata volt. Az elszomorító esetről az alábbiakat közli tudósítónk:

Kutas Károly 22 éves kereskedőseged a Donogán és Somossy cég alkalmazottja pénteken délután 4 órakor Szent-Anna-u. 29. sz. a. lakásán, 6 mm. forgópisztolylyal szíven lötte magát és azonnal kiszendvedt. A különben csöndes viselkedésű fiú a tegnapi napot szabadságul kérte és így délelőtt fürödni ment a Margit-fürdőbe.

S innen távozva az utcán sétált és csak ebédre ment haza. Ebéd után szobájába tért és levélíráshoz fogott. Elkészített leveleit — számszerint négyet — borítékolva és bélyegezve az asztalra helyezte. Ezután követte el végzetes tettét.

Az egyetlen lövés kioltotta életét és a hirtelen előhívott orvos már csak a halált konstata. Hátrahagyott levelei közül egy a cég főnökének volt czimezve, melyben röviden megköszöni főnökeinek eddigi jóindulatát és kéri, hogy holttestét ne boncolják föl, végül azt is, hogy tettét teljesen ép emlével követte el.

Holttestét kiszállították a közkórházba, ahonnan holnap fogják temetni. Még három levelet hagyott hátra és pedig a következő címekre: Apja, Opicz Anna és Nagy Lajosné nevére. A rendőrség a leveleket kézbesíteni fogja. A szerencsétlen fiatal ember a könnyelmű élet áldozata, amelynek következtében súlyos betegségbe esett.

Polgárőr a rendőrkardon.

Az összevagdalt csizmadia esete.

Egyre folytatja Mile Pál rendőrfogalmazó a Cziczó József ügyében, aki súlyosan sérülten fekszik a közkórházban és még most sem tud visszaemlékezni az esetre, a vizsgálatot.

Miután a durva merénylet ügye a nyilvánosság elé került, akadt már egész sereg tanu is Balázs Zsiga 60. sz. rendőr ellen, akinek önvédelemről szóló meséjét az első pillanatban sem akartuk elhinni.

Az eddig kihallgatott tanuk vallomásából megállapítható, hogy itt a rendőrkard a legalvalóbb módon szerepelt teljesen be- rugott, önmagával is tehetetlen polgáromberrel szemben. Cziczó nem támadott, nem is védekezett, sőt akkor, mikor az egész utcán végigsüvöltött kiáltása:

— Segítség! Megölnek a rendőrök!

Akkor verte legjobban a 60. sz. rendőr.

— Nesze segítség! Nesze gazember — kiáltotta a másik rendőr is és kardot rántott és a védtelen embert irgalmatlanul verte a kardjával.

Ez pedig Kovács nevű lovasrendőr volt, aki bizonyára büntudatát érezve, másnap délelőtt folyton szemem szedett hazugságokat mondott a bűnügyi osztályon a tisztviselőknek, mert a ruháján megaludt vért még akkor sem sikerült eltüntetnie.

Pár szó a polgármesterhez.

Annak idején, mikor a szegény Pák Antal és társai ügye forgott szó-

ban, mi védelmeztük a legönzetlenebbül az ő jogait. Most is kötelességünk ezen esetre felhívni figyelmét.

Ez a két rendőr pillanatig sem maradhat többé szolgálatban. Ezeket feltétlenül el kell bocsájtani, mert amíg a kard az oldalukon van, addig ez a két alak közveszélyes a közönségre.

Irgalmatlanul el kell csapni mind a kettőt, de mindjárt, nehogy tovább vitézkedhessenek a meg nem érdemelt rendőr-karddal.

— Pósa Lajos Debreczenben.

Pósa Lajos, a kiváló költő, akit meséi révén a gyerekek csodás szeretettel vesznek körül az ország minden részében, e hó végén nevével együtt Debreczenbe érkezik. Pósa Lajos itt léte alkalmával, e hó 27. és 28.án, délután két mesemondó előadást szándékozik rendezni a színházban. A két előadás egész jövedelmét jótékony célra szánta Pósa Lajos; felét a siket-néma intézetnek, a másik felét a Dankó-szobor javára.

— Jubiláló debreczeni ezredes.

Vogl Pál ezredes a most Tenkén időző 39. gyalogezred parancsnoka csütörtökön töltötte be szolgálatának negyvenedik évét. Ez alkalomból a tisztikar nagy ünnepséget rendezett tiszteletére. Este fáklyás menettel zeneszó mellett felmentek a lakásába, hol Müller alezredes üdvözölte a tisztikar, az altisztek és legénység nevében. Az ezredes meghatóttan köszönte meg a megtiszteltetést.

— **Választók névjegyzéke.** A képviselőválasztók névjegyzéke, melyet a központi választmány már régebben egybe állított, jelenleg a kuriánál van, mert az összeállítás ellen ötven felebbezést adtak be.

— **Kossuth szobra Hajdunánás.** Nagy ünnepségek között e hónap 25. készül leleplezni Kossuth Lajos szobrát Hajdunánás hazafias közönsége. A szobor-leleplezés ünnepére, melyen az ünnepi beszédet Rákosi Viktor, a kerület országgyűlési képviselője fogja mondani, Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is leutazik számos függetlenségi párti képviselő kíséretében.

— **Debreczen város fogyasztási adóbérlete.** Az egész országban megindultak a tárgyalások a pénzügyi kormány és a városok, községek képviselői között, a fogyasztási adóbérletek kinek adják újabb 3 évre bérbe. Debreczen városában a fogyasztási adókat maga a város bérel. Három évre vette bérbe az államtól és a szerződés ez évi december hó 31.én lejár. A pénzügyi kormány megbízásából a debreczeni pénzügyigazgatóság kiküldötte megkezdte a tárgyalásokat a város képviselőivel. A pénzügyigazgatóság újabb három évre adja bérbe a hus- és boritaladóilletéket. A város jelenleg 300.000 koronáért bérel az államtól a hus- és boritaladóilletéket. A pénzügyigazgatóság első ízben 367.402 korona 35 fillért kért a várostól, de a tárgyalások folyamán a boritaladó helyesbítették, minek folytán 358.051 korona 72 fillérért akarják bérbeadni újabb három évre a hus- és boritaladó fogyasztást. A város kiküldöttei ezt az összeget túlmagasnak tartják,

előnyösen ismert saját készítményű czipó áruházában. Csapó-utca 5. hol méretű utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

Hol

lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

Lehovits Zsigmond

sőt a most fizetett összeget sem hajlandók megadni. A város kiküldöttei 270.000 koronát ígértek. A pénzügyigazgatóság a város ajánlatát döntés végett felterjesztette a pénzügyminiszterhez. Ha a miniszter elfogadja a város ajánlatát, az esetben nyomban megkötik a szerződést, ha nem, nyílt versenytárgyaláson a legtöbbet ígérőnek adják bérbé Debreczen városában a bor- és husifogyasztási adókat.

Katonai ellenőrzési szemle.

Az ideai katonai ellenőrzési szemlét Hajdu vármegyében október hónapban fogják meg tartani és pedig a köv. sorrendben: október 11, 12, 13, 14, és 15-én Debreczenben (570 szemleköteles) 17. és 18-án Mikepércs Vánospércs, Hajdusámson, Alsójózsa és Felsőjózsa (170 szemleköteles), 1, 2, 3, 4, 5, és 6-án a szoboszlói járás területének 700 szemlekötelessé Kabán jelentkezik, Hajdu szoboszlón 8, 9. és 10-én 250 szemleköteles, 1, 2, és 3-án Hajdunadház és Téglás községekben 180 ember áll szemlére, 10. és 11-én Hajdunáson 240, 13-án Dorogon 160, 15-én 17 és 18-án Hajduböszörményben 400, 20. és 21-én Csegén, Egyeken 220, 24 és 25-én B.-Ujvároson 260. Az utolsó szemle Debreczenben október 28 és 29-én napjain lesz.

Legeltetés a Hortobágyon.

Dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány a következő értesítést teszi közzé: A közelmultban beállott esőzés folytán a hortobágyi legelő némileg javulván, a jószág kihajtás ismét megkezdődött; mivel azonban az állat tulajdonosok oly rossz karban levő állatokat is hajtanak ki, melyek a még mindig meg lehetős gyenge legelőn kellek nem táplálkozhatnak: felhívatik az érdekelt közönség, hogy ez idő szerint csakis egészséges és jobb karban levő jószágait hajtassa ki, a saját jól felfogott anyagi érdekéből kifolyólag is.

Miért nem dobol? A helyőrségi kórházba a többi között egy jóképű magyar baka is bekerült, azon a réven, hogy eltörte a karját. A katonák az ilyen kórházban állapotot nem bányák, sőt nagyon is szeretik, mert persze a betegnek semmiféle marsolás nem szól. Amíg a bajtársak keservesen izadnak künn a határban, addig a maródis kényelmesen hűsöl s nagyokat hizik a semmittevéstől, mert még ennivalót is jobbfajta kap, mint a kaszáryában. Törött karja remekül gyógyult, de a fülehojtját se mozgatta, mintha kikívánczolna. A főorvos minden nap megkérdezte tőle!

— No, hogy vagy, tudsz-e már dobolni?

— Nem tudok, főorvos ur!

— Akkor hát maradj még itt egy darabig.

Igy ment ez hosszú hetekig. Végre azonban feltűnt a dolog főorvosnak.

— Édes fiam, hiszen a te kezéd már egészen meggyógyult, fájdalmat nem érezhetsz, hát hogyan van az, hogy te még most se tudsz dobolni?

— Mert — a főorvos urnak jelentem alásan — trombitás vagyok,

Lövöldözés a rendőrökre. Az Arany János utca 66. számú ház ablakát Lente István Csap-utcán lakó napszámos beütötte. Arra ment két rendőr és el akarták fogni Lentét, ki erre futásnak eredt. A rendőrök elől a Széchényi kertbe menekült, de a rendőrök ide is követték. Ekkor az üldözött napszámos megfordult és az

üldözőket lövéssel fenyegette, sőt pisztolylyal lött a rendőrök felé, de a golyó nem talált. A rendőrök erre felhagytak az üldözéssel és így Lente elmenekült. A lövöldöző napszámost keresik.

Meghaltak: Bánki Zsuzsanna ev. ref. 74 éves törvényesen elvált napszámosnő, Meleg István róm. kath. 72 éves szegényházi ápoló, Komjáti István ev. ref. 2 hónapos és Herti József ev. ref. 1 hónapos csecsemők.

Főhadnagyból tanár. A honvédelmi miniszter Faragó Géza főhadnagyt és kiváló zeneszerzőt a debreczeni 3. honvédegyalozredtől a soproni katonai főreáliskolához tanárnak nevezte ki. Faragó főhadnagy új állomását már el is foglalta.

Mi a birság alapja? A rendőrségre vittek egy embert, aki végig a város utcáin a geszti földesurat, a Gotterhalte Meczenását, Tisza István miniszterelnököt éltette. Eljen Tisza gróf! Eljen az erős kéz! Eljen a bölcs miniszterelnök! — ezek voltak a lelkes polgár kiszólásai. A rendőrségre beszállított polgár tiltakozott a letartóztatás ellen.

— De hiszen maga részeg — mondták a rendőrszobában.

— Dehogyan vagyok részeg, színjózan vagyok, kapálódzott a tüntető.

A rendőrfogalmazó közbelépett:

— Bizony maga részeg polgártárs, mert józan fejjel a mostani miniszterelnököt éltetni nem lehet.

Debreczeni fiúk kerékkutazása. Már tettünk említést Sövényi Gyula és Hock Gyula debreczeni fiatal emberekről, Ma 3 hét alatt a félországot bejárták. Most érkeztek haza minden baj nélkül.

Elesett a bérkocsi előtt. A Hatvan-utca elején haladt át pénteken délebb Goldstein Dávid férfiszabó az egyik oldalról a másikra. Az öreg ember kocsit elől akart kitérni és néhány lépést előre ugrott. Ugrás közben nem vette észre az ellenkező irányból vágató 1. számú egy lovas bérkocsit. A kocsi sem figyelt és így a bérkocsi elütötte az öreg embert. Goldstein az esés következtében elvesztette az eszméletét. Hozzákezdtek az élesztéséhez, aztán hazaszállították lakására, hol betegen fekszik. A bérkocsi ellen megtették a feljelentést.

Sikkasztás vádja. Weisz Sámuel üzletvezetője, Keilner Miksa feljelentést tett sikkasztásért Hartstein Izsák ellen. A sikkasztott összeg 23 korona.

Carmellini Debreczenben. Carmellini, az Európászerte ismert kitűnő búvész és gondolatolvasó, ma szombaton szept. 3-án és vasárnap szept. 4-én a Bika szálloda kerthelyiségében, rendkívül érdekes spiritalistikai és búvészeti előadásokat rendez. Carmellini csodás mutatványaival számos magas kitüntetést szerzett. Így legutóbb Oszkár svéd király az arany koronás Wasarenddel, Izabella főhercegnő egy pár koronás címerével ellátott arany kezelő-gombbal tüntette ki. Mutatványai közül kiemeljük a következőket: Gondolatok átvitele (telepathie) egy távoli médiumra, Pszichológiai mutatványok. A posta ezer év múlva. A galamb álma stb. Carmellini mutatványai valóban érdemesek a megtekintésre s nem mindennapi élvezettől fosztja meg magát aki ezeket a produkciókat, melyek érdekességök mellett humorisztikailag is hatnak, meg nem nézi. Belépti-díj: Középen 1 korona és oldalt 60 fillér. Kezdeté 8 órakor.

— **Alföldy Károly** tánciskolájában a tanfolyam szept. hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia utca 2. sz. bármely időben.

x **Állandó műiparú kiállítás** Mentze Henrik ujdonságok áruháza Piac-és Szentanna u. sarkán. Több ezer ujdonság érkezett alkalmi ajándékoknak u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparú különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

Társas-élet.

Nagy a sürgés-forgás a vén kollégium előtt. A kik mindjárt az első nap bejöttek, csoportokba verődve beszélnek egymásnak a vakáció mulatozásait s kalaplengetéssel fogadják az újonnan érkezőket:

— Te is megjöttél Bercei? Hát te se vagy rendben a kollokviumokkal?

— Hej, tudod az az átkozott zsidó nyelv. Elnyomott Sass Béla!

— Tanultál-e valamit?

— Majd tanulok az éjszaka. Csak nem rontom el a vakációm a zsidó miatt.

Mert tudnunk kell, hogy ma lesznek a javító és a pótkollokviumok sok diákleányunk nem nagy öröme.

A komolyabb fiúk között szó esik az életről is. Megemlékeznek a nyáron elhalt két pajtásról, kiket már nem láthatnak az öreg kollégium falai között viszont.

— Szegény Kovács Sándor, de korán itt hagyott bennünket!

— Beteg volt már ő itt is. De mégse hittem, hogy nem látom többet.

Azután megemlékeznek a szerencsetlen Nánási Istvánról is, aki a nyáron felakasztotta magát.

— Ugyan, mi vihette rá? találgatják s elkomolyodnak az imént még vigadó deákleányok.

Igy verődik össze az öreg kollégium előtt fiainak a nyárról s hazuról hozott sok, meg sok gondolata, érzése, jókedve és szomorúsága.

Békés András.

TÁVIRATOK.

Szerencsétlenség gázrobbanásnál.

Budapest, szeptember 2. Ma reggel 8 órakor a Csengeri-utca 61. sz. ház alatt gázórát javítottak. A javítást végző Tomasovits Ferencz szerelő gyufát gyújtott, melytől a gáz felrobbant s súlyosan összeégette. Megsebesült még Gyulay Nagy András nevű szobafestő is, akit lakásán ápolnak. Tomasovitsot a mentők a Rókus-kórházba szállították.

Lujza hercegasszony szökéséhez.

Drezda, szeptember 2. Hivatalosan megállapították, hogy Lujza hercegasszony Svájcba szökött. Férje követelésére, akitől a hercegasszony el nem vált, okvetlen kiadják.

Asch, szeptember 2. A nyomozás határozottan földérintette, hogy a hercegasszony Franzesbadon keresztül Egeren át szökött három férfi társa-

Tankönyvek bekötését Dávidházy Kálmán

könyvkötészeté, Fűvészkert-u. 9. sz. alatt a legjobb kivitelben legolcsóbban készíti. — Ugyanott minden könyvkötészeti és műipari munkák a legújabb ízlés szerint készíttetnek.

ságában. Egy órákor az égeri városi közönség automobilon három férfi kíséretében látott egy erősen lefátyolozott hölgyet, aki Lujza hercegasszony volt.

Gyilkos ev. ref. lelkész.

Frankfurt, szeptember 2. Égert ev. ref. lelkész ellen fogadott fia feljelentést adott át a rendőrségnek, hogy nevelő apja szakácsnőjét meg akarta mérgezni. A református pap mikor megsejtette mostoha fia besugását, dühében lelőtte a szerencsétlen fiatal embert, ki rögtön szörnyet halt. Azután maga a vonat elé feküdt, de a mozdonyvezető észrevette és megállította a vonatot. Mikor a pap látta, hogy illetően kigondolt halála nem sikerült, magával vitt revolverével a szájába lőtt s meghalt.

Az építőmunkások sztrájkja ellen.

Budapest, szeptember 2. Az építőmunkások több vállalkozót falragaszokon bojkottáltak. Erre azt a feleletet kapták, hogy az összes építészek a jövő héten beszüntetik a munkát s így 10,000 munkás kenyér nélkül marad.

Letartóztatott kém.

Belfort, szeptember 2. Tegnap itt kémkedés gyanúja miatt letartóztattak egy Taillard nevű embert, aki értesüléseket igyekezett szerezni Belfort és más helyőrségek erődítési műveiről.

József főherceg Tátrafüreden.

Tátrafüred, szeptember 2. József főherceg és Klotild főhercegasszony leányukkal, Erzsébet főhercegnővel és kíséretükkel ma reggel szép időben hosszabb tartózkodásra ideérkeztek k.

Az orosz-japán háborúról.

Liaojang elesett.

London, szept. 2. Hivatalosan még nem erősítették meg, hogy a japánok Liaojangot megszállták. De Sanghaiból érkezett további haditudósítások, mind több hirt közölnék a tegnapi harcokról, amelyek a japánoknak Liaojangban való állítólagos bevonulásával végződtek. A tudósítások szerint a küzdelem a legvéresebbek egyike volt, amelyeket a mostani amugy is páratlanul véres háború produkált. Kuropatkin maga vezényelte a csatát. A liaojangi fortifikációktól három mérföldnyi távolságban egy megerősített magaslat körül folyt a csata és mindkét hadakozó fél e pont körül koncentrált a hadieréjét. E pont bevételétől, vagy elvesztésétől látszott függni a Liaojang előtt folyó nagy csata sorsa. A magaslatot az oroszok megszállva tartották; a felsőbb helyeken sodronyhálózattal is megerősítették a sáncokat és irtózatossá pusztítást okoztak az ellenség soraiban. Körülbelül kilencszáz embert veszítettek a japánok már, amikor még a magaslat közepén sem voltak. Holttestek százain át vezetett az út. A japánok halálmegegyezéssel haladtak előre, de mind kevesebb kilátásuk volt arra, hogy a magaslatot elfoglalják, de azért nem csüggedtek. Ekkor történt, hogy az oroszok északnyugat felől erősítést kaptak erre a helyre. Kuropatkin háromezer emberből álló csapatot küldött, amely akkor érkezett, amikor a harc a magaslat körül már ötödik óra óta

tartott. Így történt, hogy a japánok két tűzközé kerültek és már-már úgy látszott, hogy a körülbelül nyolcezer emberből álló japán csapat el van veszve. Most a parancsnok — egy ezredes — két részre osztotta csapatait és szuronyrohamot vezényelt. Irtózatossá puskaropogás és meg a szuronyroham, a melyet a közeledő orosz segédszeregek ellen intéztek a japánok, míg a magaslatról záporoként hullottak rájuk a golyók. Ekkor érkezett meg Kuropatkin parancsa az általános visszavonulásra. Az orosz főhadvezérnek ugyanis jelentették, hogy északkelet felől egy tíz-tizenötezer emberből álló japán sereg nyomul előre, melynek feladata volt az oroszok visszavonulási útját elvágni. Csapatait most e pont felé koncentrált. A magaslaton levő oroszok lerohantak és utat vágtak maguknak a segítségükre érkezett csapatokhoz. Mennyien estek el a vakmerő manőverben, azt még nem tudják. De sikerült nekik a visszavonulás s az ostromló japánok elfoglalták a magaslatot.

Köln, szeptember 2. A Kölnische Zeitung Tokióból tegnapi keletü táviratot kapott, amely megerősíti, hogy a japánok szeptember 1-én bevették Liaojangot.

Mukden, szeptember 2. A vasuti közlekedés Liaojang felé megszakadt. Az utak járhatatlanok.

London, szeptember 2. Oyama fővezér jelenti, hogy az oroszokat heves harc után minden vonalon megverte. Kuroki átkelt a Taicsó folyón és a menekülő orosz csapatok elé állt.

Nodzu tábornok a Szaoszen-hegynél levő orosz erődítéseket kétszer rohanta meg és el is foglalta csutóvtól hajnalban, amikor támadását megismételte. A japán csapatok a Susan-hegytől Singvitung irányában áttörték az oroszok vonalát, mire a szárny megfutott, amelyet a japán csapatok erőlyesen üldöznek.

Tokióból jelentik, hogy a jobb szárny által megszállt magaslatokat a japánok elfoglalták és az elvesztett orosz ágyúkkal 1-én a liaojangi pályaudvart bombázzák. Liaojang ég. Oku tábornok az oroszok jobb szárnyát megkerülte, mire azok rendetlen menetben visszavonultak. Hivatalosan még nem erősítették meg Liaojang elfoglalását.

London, szeptember 2. Augusztus 24 én indult meg a még most is tartó ádáz ütközet és 30 áttól kezdve valóságos paroxizmussal dühöng. A katonák ezrével hullanak el s kétségtelenül megállapítható már most, hogy tényleg ez lesz a legvéresebb ütközet, amit a világtörténelem felmutathat. A küzdő felek arányszámait már tegnap közöltük, de úgy hírlik, hogy Kuropatkin még a harc folyamán kapott értesítéseket, amiből az volna megállapítható, hogy összeköttetése Mukdennel még eddig nem szakadt meg. Az orosz barát lapok már is az orosz fegyverek előnyös helyzetét, sőt diadalait kürtölik világgá, melyet erős kétkedéssel fogadunk, mert még eddig minden orosz vereséget tengeren és szárazon egyaránt hallatlan diadalként jelentett be az orosz hírszolgálat. Annyi bizonyos, hogy döntés még nincs, ami azt is mutatja, hogy az oroszok kemény ellenállást fejtenek ki és hogy Kuropatkin most az összes erejével ellenszegül, mert tudja, micsoda következményei vannak leveretésének. Londonból érkező hírek már Liaojang bevételét is jelzik s egész határozottsággal állítják, hogy

három napi erőfeszítés után mégis kiereszkolta Kuroki a Taicen való átkelést s hogy most már Kuropatkin hátában küzdenek a japánok az oroszoknak 20 kilométerre észszeszorított harcvonaluk ellen. Eddig valami 15.000 orosz s vagy 12.000 japán pusztulásáról adnak hírt. Tokióban akkora az izgalom, hogy a kormány szükségét látta, megnyugtató nyilatkozatot közzétenni.

Port-Artur ostroma.

London, szeptember 2. A Reuter ügynökség Csifuból azt a jelentést kapta, hogy ott az orosz drótnélküli táviratberendezést eltávolították. A szerdáról csütörtökre virradó éjjel ismét heves ágyuzást hallottak Port-Artur felől.

Sir Robert Hard elrendelte, hogy az Independent gőzös akadálytalanul elhagyhatja a kikötőt. Egy japán cirkálót és két torpedónaszádbombóló láttak Csifu közelében.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

VI.

Hulló csillagok.

Irta: Laky Imre.

32

[Tilos az utánnyomása.]

Aztán meg mit ér az? Ez is csak fél-óvszabály, nem ér az semmit! Nem csak az utcán szedheti fel a mótelyt, hanem inkább a kis társnőivel való zavartalan érintkezésben.

Aztán meg ugy a családi, mint az iskola erkölcsi nevelése tele van nagyképű álszenteskedéssel. A titokzatosság leplelével borítanak le dolgokat, melyeket nyíltan, becsületesen kellene megismertetni a gyermekkel. A titokzatossággal nem a szemérmert nevelik benne, hanem beieoltják az álszemérmert, a hazudozó álszenteskedést.

Utcai életünk sem hű tükre az általános állapotoknak. Ez azt mutatja, hogy megszűnt már minden „tisztesség.”

Pedig még nem vagyunk annyira!

A „tisztesség” meg van még, de elszigetelve, oázisokban él egyes családok szűk körében.

De mennyi támadásnak, veszedelemnek van kitéve! Ezer és ezer csábalakban támadtatik minden oldalról, elképzelhetetlen rejtekekből. Mikor legbiztosabbnak érezzük magunkat, akkor van hozzánk legközelebb.

A műhelyek, gyárak, egyes intézetek, a kávéházak, egyes salonok meleg ágyai a romlottság baczilusainak.

A ki a forgatagba belekerül, elragadtatik. Maga sem tudja mikor s hogy került az árba, csak azt érzi, hogy uszik, uszik, míg el nem merül.

Jó izlésű vidéki embert, kit, még nem mótelyeztek meg a társadalom nyavalyái, bámulattal tölti el a rengeteg bukott csillag látása a lényes utca sorokon. Ugy szólnan alig lát tisztességes nőt. Az utcát a hegerák kerítették a hatalmukba. Bámulattal kérde, hol vannak a tisztességes nők. Bizony, őket sokszor alig lehet megkülömböztetni a hetéráktól. A süldő aszfalt betyár tagadja is a kiélt bitangok czinismusával, hogy van különbség tisztességes és nem tisztességes közt. Már a tapasztalt aszfalt betyár, a minden szoknya után pihegve futkosó kissé megismeri a határvonalat, mely a kettőt egymástól elválasztja.

Ő már a „nem létezik különbség” fogalmát finomabb distinkcióba önti. Megvető mosolylyal jelzi, hogy mindenki csak

addig tisztességes, míg a helyzete úgy hozza magával, míg nem jelentkezik a kedélyének megfelelő „alkalom”.

Ennek dacára, úgy 35—40 éves korában, különösen, ha a szándékolt összekötés igényeinek is megfelel, megházasodik, családot alapít. Maga szentül meg van róla győződve, hogy az „egyetlen” tisztességesre akadt, s legutóljára látja meg a jól megérdemelt szerveket.

Ilyen körökből, ebből a társadalomból hullanak az utcára száz száma a bukott csillagok.

Szegény, eltévelyedett nyomorultak. Páriái a társadalomnak!

— Hiszen legtöbbször maguk sem tudják, hogy kerültek fiatalságuk fényes, viruló égboltozatáról az utca sarába hulló csillagok közé!?

Durva családi kör, az otthon látott rossz példák, az egészségtelen, korán felébredt gyermekszerelmek, a hiúság, a tetszelegni vágyás, egy, a kirakat előtt megkívánt csipke, arany láncz, a tanácsadó barátné, a suttogó szavak, melyek örületes forró szerelemtől, boldogságról, kincsről suttognak: első kerülői a megtévelyedettek. A többi aztán kézzel-kézre adja, valóságos cserekereskedés tárgyát képező, nyomorult rab-szolgá lesz, kinek minden egyes testrészeinek árfolyama van a titkos börzéken. Csak az a különbség, hogy őket nem állítják ki a vásári bódéba. A nagy keresetnek megfelelően a kulóm árusok ingyen küldik szét a képes árjegyzéket, azzal a megjegyzéssel, hogy meg nem felelő áruk visszavételnek.

És a boldogtalan vásári cikkek eleinte az örület mámorában nem is látja a borzalmas valóságot. Mikor öntudatra ébred, akkor már perzseli szívét a gyehenna tüze, de a pokol előcsarnokából nincs többé visszavérés.

Akkor jelenik meg lelkében a lángpallosu angyal, tűzkorbáccsal ostromozza a felébredt lelkiismeretet, s a meggyőzött, meggyalázott lelkiismeret sikong ott belől ismeretlen titkos rejtekében, mintha rejtelmes furiák a tulvilági tűz kincseivel öntöznek szakadatlanul. És nincs mentés, nincs menekülés, nincs út visszafelé. A társadalom nem fogadja vissza a rajta kívül állókat. Csak előre, előre a rettenetes végcél, a reménytelen megsemmisülés felé.

Ki mutassa meg e rettenetes képet a nevető arcú bebének, ki a kirakat előtt első vágyának olthatatlan szomjával bűnhődik? Ki tárja fel előtte a borzalmas jövőt, hogy arcára fojtja az első kacsintást, mely a bűnök fergetege felé ragadja?

Nincs senki, a ki megtegye.

Az állig begombolkozott társadalom nem teheti. Az álszemérmesen álszenteskedik. A társadalom, a világ rohan az ismeretlen végcél felé feltartóztatlanul. Porba tiporja, a ki utjában áll, örökre elhagyja azt a ki rendes utjából félre állott.

Veszedelemes, félelmetes rohanásában, mint az aczél kerék a kemény grániton, szikrákat szór szét maga körül. A szikrák: a hulló csillagok pár pillanatig sziporkázva, csilloga fényesen világítanak, azután eltűnnek, megsemmisülnek, helyet adnak az újabb hulló csillagoknak, kik a félelmetes közforgatagban egyre hullanak — hullanak.

Ki veszi észre őket? Ki sajnálja elmulásukat?

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz, Halas.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban gyári áron részletfizetésre is kaphatók

BORSOS KATÁNÁL
DEBRECZEN, városház épület.

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

Az őszi és téli idényre!

Iskola öltönyök

fin- és férfi ruhák a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig

mesés olcsó árban

kaphatók

Katz Hermann

czégnél

DEBRECZEN, Piacz-utca 43. szám.

Hirdetmény.

Êr-Kenez község határában legelőre és téli takarmányozásra nagyobb növedék marha 100—200 drb elvállaltatik. — Bővebb felvilágosítást nyujt

Grósz Armin

bérlő

Êr-Kenez.

Eladó tűzifa.

Hidi Imre és Csete Mihály tudatják, hogy a grófi erdőben (Vedres-ábrányi erdőben) nagy mennyiségű

tűzifa eladó.

Cserfa	hasított	4200	öl
Gyertyánfa	„	300	„
Tölgyfa	„	270	„
Dorongfa	„	900	„

készletben.

Értekezni lehet: Hidi Imre urnál Nagy-Szalontán, (Biharmegye.)

Iskolás

fiuk és leányok részére kész fehérneműek, ágyneműek, matrácz ágyszerítők, paplanok, flanel-takarók, harisnyák és zsebkendők nagy választékban és csakis első rendű minőségben

Kardos Lászlónál
DEBRECZEN, Kossuth-utca 9.

12/1904. khb.

Zárt ajánlati verseny-tárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közkórházi bizottsága a közkórháznak **ágy és ruhanemű** szükségletét, **fűszeráru anyag és fogyasztási cikkeit** 1905. évi január hó 1-től számított 3 évi időtartamra vállalat útján kívánván biztosítani, azoknak szállítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A szállítási részletes feltételek a közkórház gondnokságánál naponként d. e. 9—12., d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

A szállítandó mennyiségért a közkórház jót nem áll, de akár több az előirányzatnál, akár kevesebb, ugyanazon árban lesz szállítandó.

Ajánlat akár külön, akár az összes cikkekre megtekinthető; de csakis debreczeni kereskedők pályázhatnak, vászonneműekre kizárólag hazai gyártmányúval s egyéb anyag és fogyasztási cikkekben a lehetőségig hazánk ipari termékeivel, a vászonneműekre ajánlatot tevők kötelesek előlegesen a kórház gondnokánál mintákat is beszállgatni. Miután előirányzati ár nincsen, ajánlattevők bánatpénzüket készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban 1904. évi szeptember 23. napjának d. u. 5 órájáig Debreczen sz. kir. város közkórháza gondnokságánál oly módon tartoznak letenni, hogy az ajánlati összeg 5%-ának megfelelően. Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén visszatartatik s biztosítékká egészítendő ki 10 %-ra.

Az ajánlatok 1904. évi szeptember 24. napjának déli 12 órájáig Debreczen sz. kir. város közkórháza gondnokságánál adandók be. Később beérkezett, vagy bánatpénz letételéről elismervénnyel fel nem szerelt ajánlat figyelembe nem vétetik.

A zárt ajánlatok 1904. évi szeptember hó 24. napján d. u. 4 órakor fognak a közkórház gondnoki irodában eszközöltetni, eredménye felett pedig a közkórházi bizottság döntend.

Debreczen, 1904. évi szeptember hó 1-én.

A közkórházi bizottság.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Gróf Andrássy Gyula Mád-Gönczi hegyi saját termésű Szamorodni borainak kizárólagos elárúsítását átvettük s ajánljuk eredeti 1/2 literes palaczkokban **1 frt 20 krért.**

Ezzel egyidejűleg átvettük Dietzl József cs. és kir. udvari szállító borainak főelárúsítását, még pedig úgy asztali, mint pecsenye borokban az asztali borokat is eredeti töltésben hozzuk forgalomba literenként 40 krért.

A Dietzl cég jó hírneve az áru kitűnő minőségéért kellő biztosítékot nyújt.

A midőn tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy bor be-
vásárlását nálunk eszközölni sziveskedjék, vagyunk tisztelettel

Lusztig és Bán

fűszer-, bor- és gyarmatáru kereskedők

Simonffi-utca, városi bérház.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A
egykisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből sze-
dett minden szó 4 fillér.

Irodai intézeti, vagy társasági inas állást
keres szerény feltételek mellett, óvadék-
képes, nős, gyermektelen, kiszolgált fiatal
altiszt. Címe a kiadóban.

Jó száraz egyszobás lakás szeptember 15-ére
kiadó. Csapó utca 29. keresztépület.

Varga utca 43. sz. alatt ujonnan épülő ház-
ban 5 szobás uri lakás és egy szobás
garzon lakás 1904. évi nov. 1-től kiadó.

Fodrásüzlet jömenetelű, felhagyás miatt
azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalba.

Elköltözés miatt 2 ágy, 1 asztal, 4 szék
eladó Bercsényi-utca 69. sz. a.

Egy kisebb lakás mely áll 1 szoba, konyha
és egyéb hozzátartozékokból, október 1-től
kiadó Bercsényi-utca 69. sz. a.

Rákóczi- és Kuruczokról című füzet 20
fillér leszállított árban kapható a kiadó-
hivatalban.

Egy éjjeles fin szerkesztőségünkben azonnal
fölvételek.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente
1500 kor. lakbért jövedelmez, jutányos
árban eladó.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasz-
trális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű
birtok, melyen a legjobb karban lévő gaz-
dasági épületeken kívül egy mezőgazda-
sági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter
termelés és hectoliterenként 10 korona
refactióval, 50 katasztrális hold dobány-
termelési engedéllyel eladó. — Hol és
kivel lehet értekezni? megmondja a ki-
adóhivatal.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón
eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Egy fűszerkereskedő segéd felvételek. Cím
a kiadóhivatalban.

Borsajtók

szőlőzúzómalmok

regi jó hírnevű Flei-
scher féle kassai gyart-
mányok. Bogyozó ollók
puttonok, szedő vedrek.

Konkolyozó-gépek,

szecska és répvágó-
gépek.

Kerti-padok, vasbutorok

olcsó madárvédő há-
zikók.

(Szeptember, októberben
akasztandók ki.)

Sesztina Lajosnál

DEBRECZEN, Piacz-utca 23.

Mamák és Tanítónők

becses figyelmükbe.

Ajánljuk az iskolai év beál-
tára jó szintartó himző selymek
és pamutok, kötő pamutok, minta
kendők a himzéshez és minden-
nemű kézimunkához való minden
hozzávalót.

Legjutányosabban és
legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően ve-
zetett nagy választéku előnyomda
üzletében szerezhetők be

Piacz-utca 12. sz.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra a nagy
üzem számára.

2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézihajtásra Herculesnyomó-
szerkezettel, fa- vagy vastá-
nyérral.

Gyümölcs- és
szőlő-örlőket,

bogyozógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II,

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek.

Üzleti elvem: Élni és Élni hagyni!!!

Megérkeztek a legújabb divatu Női ruhaszövetek és Barchettok
gyönyörű szép mintákban, üzletem uj — a miért is
kivan zárva hogy nállam régi állott kelmét vehessenek.

MARADÉK ÁRUHÁZ

Piacz-utca 19. szám, — Tisza palotával szemben,
pirosra festett kirakat.

Minden olcsó és semmi sem drága.